

**ANAYASANIN 159'UNCU MADDESİNİN (1)'İNCİ FIKRASININ (b) BENDİ
KAPSAMINA GİREN TAŞINMAZ MALLARIN TAZMİNİ, TAKASI VE
İADESİ YASASI**

İÇDÜZENİ

Madde 1.	Kısa İsim
Madde 2.	Tefsir
Madde 3.	Amaç
Madde 4.	Başvuru
Madde 5.	Belgelerin Komisyona İbrazı
Madde 6.	Kanıtlanma Yükümlülüğü ve Karara Esas Teşkil Edecek Unsurlar
Madde 7.	Başvuruda Taraf
Madde 8.	Tarafların Dinlenmesi ve Karar Verilmesi
Madde 9.	Yargıya Başvurma Hakkı
Madde 10.	Tazminat Alanların ve Taşınmazlarını Takas Edenlerin Mülkiyet Haklarının Ortadan Kalkması
Madde 11.	Taşınmaz Mal Komisyonunun Oluşumu
Madde 12.	Komisyon Başkan, Başkan Yardımcısı ve Üyelerinin Görev Süreleri
Madde 13.	Komisyonun Görev ve Yetkileri
Madde 14.	Komisyonun Kararlarının Bağlayıcılığı
Madde 15.	Suç ve Ceza
Madde 16.	Komisyon Huzurundaki İşlemlerde Tanıkların Tabi Olacağı Usul ve Esaslar
Madde 17.	Sorumluluk
Madde 18.	Tazminat Ödenmesi
Madde 19.	Komisyona Başvuruda Bulunmayanların Haklarının Saklı Tutulması
Madde 20.	Bazı Yasalar Altında İşlem Yapılmasına Engel Teşkil Etmeme
Madde 21.	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Başvuranların Başvuru Hakkı
Madde 22.	Tüzük Yapma Yetkisi
Madde 23.	Yürürlükten Kaldırma
Madde 24.	Yürütme Yetkisi
Madde 25.	Yürürlüğe Giriş

**ANAYASANIN 159'UNCU MADDESİNİN (1)'İNCİ FIKRASININ (b)
BENDİ KAPSAMINA GİREN TAŞINMAZ MALLARIN TAZMİNİ,
TAKASI VE İADESİ YASASI**

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki
Yasayı yapar:

- Kısa İsim** 1. Bu Yasa, Anayasanın 159'uncu Maddesinin (1)'inci Fıkrasının (b) Bendi Kapsamına Giren Taşınmaz Malların Tazmini, Takası ve İadesi Yasası olarak isimlendirilir.
- Tefsir** 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
“Bakanlık”, İskan İşleriyle Görevli Bakanlığı anlatır.
“Başvuran”, Anayasanın 159'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki taşınmaz mallar üzerinde ve Kıbrıs Türk Federe Devletinin ilan edildiği 13 Şubat 1975 tarihinden önce kuzeyde terk etmek zorunda kaldığını ve maliki olduğunu iddia ettiği taşınır mallar üzerinde hak iddiasıyla Komisyona başvuruda bulunan kişiyi anlatır.
“Komisyon”, Bu Yasanın 11'inci maddesiyle oluşturulan Komisyonu anlatır.
“Taşınır Mal”, Kıbrıs Türk Federe Devletinin ilan edildiği 13 Şubat 1975 tarihinde terk edilmiş bulunan veya sözkonusu tarihten sonra Yasanın terk edilmiş veya sahipsiz taşınır mal olarak nitelendirdiği taşınır malı anlatır.
“Taşınmaz Mal”, Anayasanın 159'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki taşınmaz malı anlatır.
- Amaç** 3. Bu Yasanın amacı, bu Yasa kapsamına giren taşınır ve taşınmaz mallar üzerinde hak iddiasında bulunanların haklarının ısbatı için gerekli usul ve koşulları ve bu kişilerin mallarının iadesine, takasa ve alacakları tazminata ilişkin esasları, 1977-1979 Doruk Anlaşmalarının ve Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs Sorununun çözümü konusunda bugüne kadar hazırlamış olduğu tüm planların ana unsurunu teşkil eden iki kesimlilik esası ve bunun korunması için öngörülen düzenlemeler gözetilerek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre mülkiyet hakkına ya da kullanım hakkına sahip olanların haklarını da koruyarak ve Kıbrıs Sorununa bulunacak kapsamlı bir çözümün Kıbrıs Türk Halkına sağlayacağı haklara halel getirmeyecek bir biçimde düzenlemektir.

- Başvuru
67/2005
59/2006
85/2007
74/2009
56/2011
30/2013
1/2016
67/2017
4. (1) Bu Yasa kapsamına giren taşınır ve taşınmaz mallar üzerinde hak iddiasında bulunan gerçek veya tüzel kişiler, bu Yasanın 11'inci maddesiyle oluşturulan Taşınmaz Mal Komisyonuna, şahsen veya vekil vasıtasıyla, 21 Aralık 2019 tarihine kadar başvuruda bulunarak mallarının iade edilmesi, takas veya tazminat talebinde bulunabilirler. Komisyona yapılacak başvurular, Hukuk Muhakemeleri Usulü Yasasına ve bu Yasaya bağlı olarak çıkarılan tüzüğe tabidir ve mevzuatta aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın bu başvurular için sadece 100.-TL (Yüz Türk Lira) sı harç ödenir.
- Fasıl 6
9/1971
23/1984
31/2003
86/2007
- (2) Bu Yasa kurallarının uygulanması sonucu Komisyona yapılacak başvurularda hak talebinde bulunan kişiler ile yasal temsilcileri veya vekilleri veya tanık olarak dinletecekleri herhangi bir şahsın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine giriş ve çıkışları serbesttir.
- Belgelerin
Komisyona
İbrazı
5. Bu Yasa kapsamına giren Komisyon işlemlerinde herhangi bir tarafça Komisyona ibraz veya dosya edilmek istenen belgenin asılları veya sunulmak istenen belgenin kontrol amacıyla aslı ile birlikte tasdik memuru tarafından tasdik edilmiş suretleri ibraz ve dosya edilir.
- Kanıtlama
Yükümlülüğü
ve Karara
Esas Teşkil
Edecek
Unsurlar
6. Başvuran, Komisyon huzurunda yapılan işlemlerde yaptığı iddiaları kanıtlamakla yükümlüdür ve lehine bir kararın ısdar edilmesi için aşağıdaki hususlarda Komisyonu herhangi bir makul şüpheye mahal bırakmayacak şekilde tatmin etmelidir:
- (1) Üzerinde hak iddiasında bulunulan taşınır ya da taşınmaz malın dilekçede talep edilen mal olduğu.
- (2) Üzerinde hak iddiasında bulunulan mal bir taşınmaz ise, bu malın 20 Temmuz 1974 tarihinde kendi adına kayıtlı olduğu ve/veya adına kayıtlı olan şahsın yasal mirasçısı olduğu.
- (3) Bu Yasa kuralları uyarınca başvuranların üzerinde hak iddia ettikleri taşınmaz mallar üzerinde tapu kütüklerindeki kayıtlara göre, hak talebinde bulunanlardan başka hak sahibinin bulunmadığı.
- (4) Hak sahibinin taşınmaz malı karşılığında tazminat talep etmesi durumunda, talep edilen tazminatın taşınmaz malın 20 Temmuz 1974 tarihindeki rayiç bedeli ile kullanım kaybından doğan tazminatın ve taşınmaz malın bu tarihten önce konut olarak kullanıldığına ispat edilmesi ve talep edilmesi durumunda, konut hakkının kullanılmamasından kaynaklanan manevi tazminatın toplamından ibaret olduğu. Taşınır mallarda, talep edilen tazminatın, taşınır malın başvuru anındaki rayiç bedelinden ibaret olduğu.
- (5) Üzerinde hak iddiasında bulunulan taşınmaz malın 20

Temmuz 1974 tarihinden önce herhangi bir ipotek ve/veya yetkili bir mahkeme hükmü veya emri gereğince, konan bir haciz veya başka türlü bir engelle kısıtlı olup olmadığı, kısıtlı ise, kısıtlamanın kimin lehine olduğu ve borç miktarı ile faiz oranının ne olduğu, borcun hangi tarihten beri yürürlükte olduğu, ödenmiş kısmı varsa ne zaman ve ne miktarda ödendiği.

- (6) Tazminat talebine konu olan taşınır malın 13 Şubat 1975 tarihinden önce kendisine ait olduğu ve bu malı iradesi dışında terk etmek zorunda kaldığı.

Başvuruda
Taraf

7. Bu Yasa tahtında yapılacak olan başvurularda davalı taraf olarak, Bakanlık ve/veya Bakanlığı temsilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başsavcılığı gösterilir.

Komisyon, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre başvuru konusu malın mülkiyet hakkını ya da kullanım hakkını elinde bulunduran şahsa da, Komisyon önünde yapılan işlemlere katılması için davet yapar. Komisyona davet edilen şahıs, yönetsel davalarda ilgili kişilere tanınan haklara sahip olur.

Tarafların
Dinlenmesi ve
Karar
Verilmesi

8. Komisyon, tarafların iddialarını, sunulan belgeleri ve tanıkları dinledikten sonra, bu Yasanın amacı çerçevesinde aşağıdaki hususları dikkate alarak, taşınmaz malın hak sahibi olduğu tespit edilen kişiye iadesine veya bu kişiye takas teklif edilmesine veya bu kişiye tazminat ödenmesine karar verir. Başvuranın, iade, takas ve taşınmaz mal karşılığında tazminat talebine ilaveten kullanım kaybından doğan zararının ve/veya manevi zararının tazminini de istediği durumlarda, Komisyon, bu konuları ayrıca karara bağlayacaktır:

- (1) Başvuranın iadesini talep ettiği, yürürlükteki yasalar uyarınca mülkiyet hakkı veya kullanım hakkı herhangi bir gerçek veya devlet dışındaki tüzel kişiye ait olmayan ve iade edilmesi, konumu ve niteliği itibarıyla ulusal güvenliği ve kamu düzenini tehlikeye düşürmeyecek, kamu yararına tahsis edilmemiş olan ve askeri bölgeler veya askeri tesisler dışındaki taşınmaz mallar Komisyon kararıyla makul bir sürede iade edilebilir.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirlenenler dışında kalan bir taşınmaz malın iadesi başvuran tarafından talep edilirse, söz konusu taşınmaz malın kamu yararına veya sosyal adalet amacıyla tahsis edilmemiş olması kaydıyla aşağıdaki kurallar uygulanır:

(A) İadesi talep edilen taşınmaz malda gerçekleştirilen geliştirme, sözkonusu malın terk edildiği tarihteki değeriyle, iadesi için Komisyona başvurulduğu tarihteki değeri arasında, terk edildiği tarihteki değer bir katından daha az bir değer artışı yaratmış, bu iki tarih arasında herhangi bir değer artışı meydana gelmemiş veya böyle bir değer artışını meydana getirecek bir proje yetkili makamlarca onaylanmamışsa veya bu taşınmaz, kuzeye göç edenler tarafından Kıbrıs'ın güneyinde terk edilmek zorunda kalınan bir taşınmaz karşılığında yürürlükteki mevzuata uygun olarak verilen ve terk edilen taşınmaza eşdeğerde bir taşınmaz değilse bu malın, Kıbrıs Sorununun çözümünden sonra ve çözüm hükümleri çerçevesinde iadesine karar verilebilir. Bu durumda, yürürlükte bulunan mevzuata göre taşınmazın mülkiyet ya da kullanım hakkına sahip olan ve çözümden sonra bu taşınmazı terk etmek zorunda kalacak olan kişi, çözüm hükümleri çerçevesinde almaya hak kazanacağı tazminatı ya da alternatif konutu almadıkça, taşınmaz malı terk etmek zorunda olmayacaktır.

Komisyonun kararını açıkladığı tarihten itibaren, Kıbrıs Sorununun çözümünden sonra ve çözüm hükümleri çerçevesinde iadesine karar verilen taşınmaz mal üzerinde çözüme kadar ve her halükarda üç yıl süre ile herhangi bir inkişaf yapılamaz, bu taşınmaz mal alınıp satılamaz. Ancak, Bakanlık, taşınmaz malın inkişafına hak sahibinin yararını da gözeterek izin verebilir. Bakanlığın bu bent kuralları uyarınca vereceği iznin esasları Tüzükle belirlenir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre mülkiyet hakkına ya da kullanım hakkına sahip olduğu taşınmaz mal çözümden sonra iade kapsamına alınmış olan gerçek veya tüzel kişiler, Komisyonun bu kararından dolayı uğrayacakları zararın tazmin edilmesi, ya da maliki oldukları taşınmazın idare tarafından satın alınması için idareye başvurma hakkına sahiptirler. Bu hakkın kullanılmadığı ve çözüm sonrasında iade kapsamına giren taşınmaz mal, iade öncesinde, yürürlükteki mevzuata uygun olarak kamulaştırılır.

- (B) İadesi talep edilen taşınmaz malda gerçekleştirilen geliştirme, sözkonusu malın terk edildiği tarihteki değeriyle, iadesi için Komisyona başvurulduğu tarihteki değeri arasında, terk edildiği tarihteki değer bir katından fazla bir değer artışı yaratmış veya böyle bir değer artışını meydana getirecek bir proje yetkili makamlarca onaylanmış ise, sözkonusu taşınmazın iadesi için başvuran aşağıdaki (3)'üncü fıkra hükümlerine tabi olacaktır.
- (3) Başvuran, taşınmaz malın iadesini talep etmesi ve bu taşınmazın bu maddenin (1)'inci fıkrasında ve (2)'nci fıkrasının (A) bendinde belirlenenler dışında bulunan bir taşınmaz mal olması durumunda, başvurana takas teklif edilmesine veya bu kişiye tazminat ödenmesine karar verilebilir. Kararlaşılacak olan tazminat, taşınmazın 20 Temmuz 1974 tarihindeki rayiç bedeli ve talep edilmesi halinde, kullanım kaybından doğan zarar ve konut hakkı kaybından doğan manevi zararın tazmini esası üzerinden belirlenecektir.
- (4) Başvuranın, Komisyona taşınmaz mal karşılığında tazminat talebiyle başvurması ve Komisyonun başvuran lehine karar vermesi ya da Komisyonun başvurana taşınmaz malı karşılığında tazminat ödenmesini kararlaştırması durumunda, ödenecek tazminat, aşağıdaki hususlar dikkate alınarak belirlenecektir:
- (A) Taşınmaz malın, bina olması halinde inşa edildiği yıl nazarı itibara alınarak, 20 Temmuz 1974 tarihindeki rayiç bedeli.
- (B) Taşınmaz malın, 1974 tarihi ile ödemenin yapılacağı tarih arasındaki gelir kaybı ve değer artışı.
- (C) Başvuranın, Kıbrıs'ın güneyinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşlarına ait taşınmaz mal tasarruf edip etmediği.
- (Ç) Bu tür taşınmaz mallardan gelir elde edip etmediği, ettiyse miktarının ne olduğu, güneyde tasarrufunda bulundurduğu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşlarına ait taşınmaz mallar için kira ödeyip ödemediği, ödedi ise bunun miktarının ne olduğu ve kime ödendiği.

- (D) Komisyonun manevi tazminat alma hakkı bulunduğuna karar verdiği hak sahiplerinin alacağı manevi tazminat, hak sahibinin taşınmazını terk etmek zorunda kaldığı tarihte sözkonusu taşınmazdan yararlanma biçimi ve bu taşınmazla kurduğu bireysel ve ailevi manevi bağlar dikkate alınarak hesaplanacaktır.
- (E) Taşınır mallar için tazminata hükmedilmesi durumunda, taşınır malın Komisyonun kararının verildiği tarihteki rayiç değeri tazminat miktarı olarak belirlenecektir.
- (5) Başvuranın takas talep etmesi ya da Komisyonun başvurana takas teklif etmeyi kararlaştırması durumunda, takas için teklif edilecek taşınmaz mal, bugünkü rayiç bedeli, başvuranın üzerinde hak sahibi olduğu taşınmaz malın bugünkü rayiç bedeline yakın olan bir taşınmaz mal olacaktır. Hak sahibine önerilen malın değeri, üzerinde hak iddia edilen malın değerinden daha fazla ise, hak sahibi iki değer arasındaki farkı Komisyona ödeyecektir. Hak sahibine önerilen malın değeri, üzerinde hak iddia edilen malın değerinden daha az ise, iki değer arasındaki fark Komisyon tarafından hak sahibine ödenecektir.
- Takasa karar verilmesi durumunda, takas için, öncelikle, başvuranın başvurusunun konusu olan taşınmazın malikinin ya da kullanım hakkı sahibinin güneyde bırakmak zorunda kaldığı taşınmazlar değerlendirilecektir.
- Takas talebiyle Komisyona başvuran kişinin, kullanım kaybından doğan zararına ve konut hakkından doğan manevi zararına ilişkin tazminat talep etme hakkı saklıdır.
- (6) Komisyon, başvuranın talebi üzerine, iadeye, takasa, taşınmaz mal karşılığında tazminata ve kullanım kaybından doğan zararın tazminine karar verebilir.

Yargıya Başvurma Hakkı	9. Komisyon kararlarına karşı, tarafların, Yüksek İdare Mahkemesine başvurma hakları saklıdır. Başvuran, Yüksek İdare Mahkemesinin kararından da tatmin olmazsa, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurabilecektir.
Tazminat Alanların ve Taşınmazlarını Takas Edenlerin Mülkiyet Haklarının Ortadan Kalkması	10. (1) Bu Yasa kurallarının uygulanması sonucu taşınmaz mal karşılığında tazminat alan hak sahipleri, tazminat bedelini aldıkları taşınmaz mallar hakkında hiçbir şekilde mülkiyet hakkı iddiasında bulunamazlar. (2) Bu Yasa kurallarının uygulanması sonucu, takas yoluyla yeni bir taşınmaz mal alan hak sahipleri, başvuru konusu olan taşınmaz mallar üzerinde, hiçbir şekilde, herhangi bir mülkiyet hakkı iddiasında bulunamazlar.
Taşınmaz Mal Komisyonunun Oluşumu	11. (1) Bu Yasanın uygulanmasını sağlamak için aşağıda nitelikleri belirtilen bir Başkan, bir Başkan Yardımcısı ve en az 5, en çok 7 Üyeden oluşan Taşınmaz Mal Komisyonu kurulur. Komisyonun üyelerinden en az ikisi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Birleşik Krallık, Yunanistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişiler arasından atanır. Üye atanmasına ilişkin kararlar Resmi Gazete’de yayımlanır. (A) Komisyon Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyeler, Cumhurbaşkanınca önerilecek kişiler arasından, Yüksek Adliye Kurulu tarafından atanır. Cumhurbaşkanı, seçilecek üye sayısının iki katı kadar aday önerir. (B) Komisyon Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyeleri, hukukçular veya kamu yönetimi ve mal değerlendirme konularında tecrübeli kişiler arasından atanır. 1974’te taşınmaz mallarını terk ederek Kıbrıs’ın kuzeyinden göç etmek zorunda kalanların üzerinde hak sahibi olduklarını iddia ettikleri taşınmaz mallardan, doğrudan doğruya ya da dolaylı bir biçimde yararlanmakta olan kişiler Komisyona üye olarak atanamazlar. (C) (a) Komisyon Başkanının maaşı bir Yüksek Mahkeme Yargıcının ilk atandığı tarihte aldığı maaş kadardır. (b) Komisyon Üyelerinin Maaşı ise Kamu Görevlileri Yasasının 113’üncü maddesine Bağlı I. Cetvelde belirtilen Barem 19’un 10’uncu kademesi + %5 Tahsisat karşılığıdır.

- (c) Komisyonun yabancı üyelerine Bakanlar Kurulu tarafından uygun görülmesi halinde belli bir oranda tahsisat verilebilir.”
- (2) Komisyon, üye tam sayısının en az 2/3 çoğunluğu ile toplanır ve başkan dahil oturuma katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır.
- (3) Geçerli bir mazereti olmaksızın (hastalık, yurt dışında resmi görev ve benzeri) Komisyon toplantılarına üç defa katılmayan bir üyenin, Komisyondaki görevine, Komisyon başkanının başvurusu üzerine Yüksek Adliye Kurulu tarafından son verilebilir. Komisyon Başkanının Komisyon toplantılarına geçerli bir mazereti olmaksızın (hastalık, yurt dışında resmi görev ve benzeri) üç defa katılmaması durumunda, görevine, Cumhurbaşkanının başvurusu üzerine Yüksek Adliye Kurulu tarafından son verilebilir. Diğer hallerde bir Komisyon üyesinin görevine ancak bir Yüksek Mahkeme Yargıcının tabi olduğu şartlarda son verilebilir.
- (4) Komisyonun, kitabet ve idari işlerini yürütmek üzere bir sekreteryaya oluşturulur. Sekreteryaya yeterli personel alımı, Komisyon Başkanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulundan alınacak yetkiye uygun olarak yapılır. Bu madde altındaki istihdam sözleşmeli statüde olabilir. Bu şekilde istihdam edilen personel sayısı en çok 10 kişidir.

Ancak, Komisyon Başkanının, sekreteryanın yasal yükümlülüklerini makul bir süre içinde yerine getiremeyeceği kanısına varması halinde, bu sayıya ek olarak Başkanın uygun gördüğü sayıda sözleşmeli personel istihdam etme yetkisi Bakanlar Kurulundan alınacak yetkiye tabi olarak mevcuttur.

- (5) Komisyon Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyeleri dahil tüm istihdam edilen personel, başka herhangi bir yasada hizmete alınma, hizmet süresi, yaş haddi, sözleşme süresi, sözleşme yenileme sayısı ve emekli olup olmama koşuluna bakılmaksızın, hizmetlerine ihtiyaç duyulduğu sürece, Bakanlar Kurulunun saptayacağı koşullara tabi olarak istihdam edilirler.
- (6) Komisyon Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyeleri görevde buldukları süre içinde başka herhangi bir iş yapamazlar.
- (7) Alınan kararlar ilgililere Başkan ve en az bir Üyenin imzası ile tebliğ edilir.

Komisyon
Başkan, Başkan
Yardımcısı ve
Üyelerinin
Görev Süreleri

12. Bu Yasa kurallarına uygun olarak kurulan Komisyonun Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyeleri, 5 yıllık bir süre için atanırlar. Süre hitamında aynı yöntemle uygun olarak Başkan, Başkan Yardımcısı ve Üyeler yeniden atanabilirler. Görev süresince Komisyon Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyeleri tarafsız ve bağımsız olarak görev yaparlar ve görevlerine süre hitamından önce ancak, yukarıdaki 11'inci madde kurallarına tabi olarak son verilebilir. Komisyon Başkanı, Başkan Yardımcısı ve Üyelerine, hiçbir kişi ya da makam, emir ve talimat veremez.

Komisyonun görevinin Yasada öngörülen süreden önce tamamlanması halinde, Komisyon üyelerinin görevleri kendiliğinden sona erer.

Komisyonun
Görev ve
Yetkileri

13. Komisyonun görev ve yetkileri şunlardır:

- (1) Bu Yasa tahtında yapılan başvuruları inceleyip karara bağlamak.
- (2) Ödenmesi gereken tazminat miktarının nasıl ve ne şekilde ödeneceği hususunu belirlemek.
- (3) Bu Yasanın uygulanması sonucu hak sahiplerinin alacağı tazminat miktarı ile ilgili işlemleri sonuçlandırmak için gerekli görülen tedbir ve kararları almak.
- (4) Komisyon, yukarıda belirtilen görev ve yetkileri kullanırken, gerekli gördüğü durumlarda yazılı veya sözlü şahadet toplayabilir veya tanık dinleyebilir.
- (5) Bu Yasanın uygulanması sonucu doğacak olan sorunları çözmek amacı ile herhangi bir tanığın gerek yazılı ve gerekse sözlü olarak vereceği şahadetin yemin veya beyan yolu ile verilmesini isteyebilir. Bu yemin veya beyan bir mahkeme huzurunda şahadet verirken istenebilecek yemin veya beyanın aynı olur.
- (6) Bu Yasa kurallarının yerine getirilmesi için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ikamet eden herhangi bir kişiyi, şahadet vermek veya tasarrufunda bulundurduğu herhangi bir belgeyi ibraz etmek ve tanık olarak sorgulamak üzere Komisyon toplantısında hazır bulunmaya çağırmak.
- (7) Komisyon tarafından istenmesine rağmen, yemin veya beyan üzerine şahadet vermeyi veya herhangi bir belgeyi ibraz etmeyi reddeden ve bu hususta Komisyonu tatmin edici mazeret göstermeyen herhangi bir kişiyi şahadet vermeye zorlamak.

Ancak, tanık kendisini suçlayıcı herhangi bir soruyu yanıtlamaya zorlanamaz ve yanıtlamaması nedeniyle de aleyhinde herhangi bir cezai işlem yapılamaz.

- (8) Komisyon, bu Yasanın uygulanması sonucu tanık olarak celp edilen kişilerin masraflarının ödenmesine karar verebilir.

Komisyonun Kararlarının Bağlayıcılığı

14. Komisyonun aldığı kararlar bağlayıcı olup, yargının aldığı kararlar gibi, icrai niteliktedir. Bu Kararlar ilgili makamlara tebliğ edildikten sonra geciktirilmeksizin yerine getirilir.

Suç ve Ceza

15. Bu Yasa kurallarına uygun olarak Komisyon tarafından talep edilen herhangi bir bilgi veya belgeyi, yasal mazereti olmaksızın vermekten imtina edenler veya Komisyon huzuruna yasal şekilde çağrılıp da kendisine yapılan tebliğe uygun olarak Komisyon huzuruna gelmeyenler veya şahadet vermeyenler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 2,000.- YTL (İki Bin Yeni Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya bir yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Komisyon Huzurundaki İşlemlerde Tanıkların Tabi Olacağı Usul ve Esaslar
Fasıl 6
9/1971
23/1984
31/2003

16. Bu Yasa kurallarına uygun olarak Komisyon huzurunda yapılan işlemler, tanıklara yapılacak tebliğ, Komisyona getirilme ve Komisyon huzurunda dinlenme yöntemi Hukuk Muhakemeleri Usulü Yasası kurallarına tabidir.

Sorumluluk

17. Bu Yasa altında istihdam edilen Komisyon üyeleri ile diğer personel yaptıkları işlemler bakımından kamu görevlisi gibi sorumluluk taşırlar ve haklarında yürürlükteki mevzuata göre işlem yapılabilir.

Tazminat Ödenmesi

18. Bu Yasanın uygulanması sonucu Komisyon kararı ile ödenecek olan tazminat miktarları ve diğer giderler için Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık, her bütçe yılı için Bütçe Yasasında ayrı bir kalem ihdas ederek ödemelerin bu kalemden yapılmasını sağlar.

Komisyonu Başvuruda Bulunmayanların Haklarının Saklı Tutulması	19. Komisyonu başvuruu bulunmayan hak sahiplerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hudutları dahilindeki taşınır ve taşınmaz malları üzerindeki hak ve menfaatleri, kamu menfaati, göçmenlerin, iskan ve rehabilitasyonu ile kamu düzeninin korunması ilkeleri nazarı itibare alınarak Kıbrıs konusunda varılacak siyasi bir çözümün yer alacağı bir anlaşmadaki kurallar çerçevesinde belirlenir ve uygulamaya tabi tutulur.
Bazı Yasalar Altında İşlem Yapılmasına Engel Teşkil Etmeme 15/1962	20. Bu Yasa kuralları, Zorla Mal İktisabı Yasası veya Mala El Koyma Yasası kuralları altında işlem yapılmasına engel teşkil etmez.
21/1962	
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Başvuranların Başvuru Hakkı	21. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce, Kıbrıs'ın kuzeyinde bulunan taşınır ve taşınmaz malları üzerindeki mülkiyet haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaatta bulunanlar da bu Yasa yürürlüğe girdikten sonra Komisyonu başvurabilirler.
Tüzük Yapma Yetkisi	22. Bu Yasa kurallarının daha iyi uygulanmasını sağlamak için Komisyonca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak Tüzükler yapılabilir.
Yürürlükten Kaldırma 49/2003 18/2005	23. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hudutları Dahilinde Kalan ve Anayasanın 159'uncu Maddesinin (4)'üncü Fıkrası Kapsamına Giren Taşınmaz Malların Tazmini Yasası, bu Yasa tahtında yapılan işlemlere halel gelmeksizin yürürlükten kaldırılır.
Yürütme Yetkisi	24. Bu Yasa, Bakanlar Kurulu adına İskan İşleriyle Görevli Bakanlık tarafından yürütülür.
Yürürlüğe Giriş	25. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.